

IV. Palotoimikunta.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta vuonna 1912 ¹⁾ oli seuraavaa sisällystä:

Palotoimikuntaan, jonka kaupunginvaltuusto valitsee ja jonka tehtävänä on tarkastaa ja valvoa kaupungin palolaitosta, ovat vuonna 1912 kuuluneet seuraavat henkilöt, nimittäin:

Puheenjohtajana: koneinsinööri Hugo Catani; varapuheenjohtajana: arkkitehti Gustaf Estlander; sihteerinä: varatuomari Werner Holmberg; muina jäseninä: palovakuutustarkastaja Berndt Blom ja sähkötekniikko, insinööri Gustaf Sourander, viimeksi mainittu valittuna paikkakunnalta pois muuttaneen insinööri Hugo Mäklinin sijaan; varajäseninä: palovakuutusjohtaja John Rundqvist ja filosofianmaisteri Valter Forsius.

Palokuntaa hälytettiin vuoden varrella 245 kertaa, niistä 161 kertaa tulipalojen, 46 kertaa nokivalkeain sekä 38 kertaa muiden syiden takia. Edelliseen vuoteen verraten on hälytysten luku lisääntynyt 19:llä ja tulipalojen luku 16:lla. Sitä paitsi sattui vuoden varrella 92 tulipalonalkua, joita sammuttamaan palokuntaa ei ollut kutsuttu.

Tulipalojen ryhmittäminen kuukausien ja viikonpäiväin kesken näkyy seuraavasta taulusta:

	Tammikuu.	Helmikuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.	Yhteensä.
Sunnuntai	4	3	3	—	2	1	2	1	1	2	—	1	20
Maanantai	2	3	2	1	—	1	—	1	1	1	1	2	15
Tiistai	6	3	1	—	2	2	6	2	—	1	—	1	24
Keskiviikko	6	4	—	3	2	1	1	3	4	—	—	1	25
Torstai	1	4	5	—	3	1	2	4	2	2	4	1	29
Perjantai	5	4	—	3	2	—	5	1	2	1	4	—	27
Lauantai	1	—	2	1	2	1	1	2	2	2	2	5	21
Yhteensä	25	21	13	8	13	7	17	14	12	9	11	11	161

¹⁾ Kertomusta seuranneet taulukkotiedot ovat osittain julkaistuina Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1912.

Vuorokaudenaikaan nähden on 67 tulipaloa sattunut päivällä klo 6 a. p. ja klo 6 i. p. välillä sekä 94 öiseen aikaan klo 6 i. p. ja klo 6 a. p. välillä.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsemisestä on 89 tapauksessa saapunut puhelimesta, 59 tapauksessa palolennättimellä, 12 tapauksessa suullisen sanantuojan kautta ja 1 tapauksessa palotornissa olevan tähystäjän antamana.

Tulipalojen ryhmittäminen paikkaan nähden käy selville seuraavasta taulusta:

	Kivi- taloja.	Puu- taloja.		
Asuinhuone	38	28	Siirto	141
Myymäälä tai liikehuoneisto	14	2	Automobiili	3
Kellari	8	4	Rikkaläjä	2
Ullakko	6	2	Asfalttipata	1
Tehdas- tai työpaja	11	5	Valaistuspatas	2
Makasiini tai ulkokuone	—	9	Lautapiha	1
Sisustettavana oleva			Pihamaa	1
asuintalo	3	1	Rautatievaunu	1
Höyrykattilahuone	2	—	Metsämaa	7
Kauppakouju	—	2	Kivihiihivarasto	1
Museo	1	—	Varastopaikka	1
Pesutupa	1	—		Yhteensä 161
Automobiilitalli	2	—		
Eläväinkuvain teatteri ..	1	—		
Taidemaalarin työpaja ..	1	—		
	<u>88+53</u>			
	141			

Tulipalojen
syyt.

Syynä tulen irtipääsyyn oli:

Tulisijasta pudonneet kekäleet tai kipinät	30 tap.
Viallinen tulisija tai savujohto	12 ”
Varomaton lampun tai kynttilän pitely	11 ”
Huolimaton n. s. hehkutuslampun pitely jäätyneitä vesijohto- putkia sulatettaessa	10 ”
Huolimaton tulenarkain öljyjen pitely	8 ”
Huolimaton tupakoiminen	7 ”
Itsesytytys	6 ”
Sähkövalojohtojen lyhytsulku	5 ”
Kaatuneen tai pudonneen lampun räjähdys	5 ”
Huolimaton tulitikkujen pitely	4 ”
Lasten leikkiminen tulella	4 ”
Tulisijan tai lämpöjohtoputken liikalämmitys	4 ”

Tulensekainen tuhka puuastiassa	3 tap.
Liian likelle puuseinää sijoitettu rautauuni	3 ”
Primuskeittiön räjähdys	3 ”
Liian likelle kuumaa tulisijaa sijoitettu esine	2 ”
Eläväinkuvain filmin varomaton pitely	1 ”
Primuskeittiön huolimaton pitely	1 ”
Murhapoltto	1 ”
Epätietoinen tai tuntematon syy	41 ”
	<u>Yhteensä 161 tap.</u>

Eri kaupunginosain kesken ryhmittivät tulipalot seuraavasti:

I kaupunginosa.....	12	XIII kaupunginosa	1	Tulipalojen ryhmittäminen eri kaupungin- osain kesken.
II ”	21	XIV ”	1	
III ”	12	Läntisen viertotien viereinen		
IV ”	21	järjestämätön kaupungin-		
V ”	10	osa	3	
VI ”	10	Itäisen viertotien viereinen		
VII ”	14	järjestämätön kaupungin-		
VIII ”	7	osa	17	
IX ”	2	Verkkosaari	1	
X ”	9	Taivalsaari	1	
XI ”	11	Helsingin pitäjä	2	
XII ”	6			
		<u>Yhteensä 161</u>		

1912 vuoden palovahinkotilasto osottaa seuraavaa:

Palovahingot.

A. Järjestetty kaupunki (paloalue).

Tulen milloin minkin verran vahingoittaman omaisuuden arvo eli vakuutussumma oli:

irtaimiston	Smk	2,468,961: —	
kiinteän omaisuuden ..	”	<u>17,250,795: —</u>	19,719,756: —

ja taas vahingon suuruus eli palovahingon korvaussumma oli:

irtaimistosta	Smk	211,244: 92	
kiinteästä omaisuudesta ..	”	<u>76,598: 59</u>	287,843: 51

Vahinko oli siis 1.46 % omaisuuden arvosta.

B. Kaupunkiin kuuluva maa järjestetyn kaupungin ulkopuolella (esikaupungit ja maaseutu).

Vahingoittuneen omaisuuden arvo eli vakuutussumma oli:

irtaimiston	Smk	150,880: —	
kiinteän omaisuuden	„	<u>866,100: —</u>	716,980: —

ja vahingon suuruus eli palovahingon korvaussumma oli:

irtaimistosta	Smk	37,590: 97	
kiinteästä omaisuudesta	„	<u>28,142: 25</u>	65,733: 22

siis 9.17 % omaisuuden arvosta.

Vuoden palovahinkojen koko summasta Smk:sta 353,576: 73 ovat kotimaiset paloapuyhtiöt korvanneet Smk 243,236: 85 ja ulkomaiset yhtiöt Smk 108,647: 41, minkä lisäksi vakuuttamatonta omaisuutta on turmeltunut Smk:n 1,692: 47 arvosta.

Laajuutensa puolesta on vuoden 161 tulipalosta 30 ollut sen laatuista, että kaksi tahi useampia vesisuihkuja palovesiputkesta, isommasta käsivoima- tahi höyryruiskusta on tarvittu tulen rajoittamiseen, 31 sellaista, että yksi vesisuihku mainituista voimalähteistä on riittänyt tulen tukahuttamiseen, kun taas 100 tulipaloa oli niin pientä, että sammutettiin sankoruiskulla tai oli sammutettu palokunnan paikalle saapuessa.

Vuoden varrella sattuneista huomattavammista tulipaloista mainittakoon:

Elisabetinkadun 27:n ullakolla tammikuun 10 päivänä sattunut tulipalo, jossa tuhoutuneen omaisuuden arvo oli	Smk	17,387: 44
Pohjois Esplanadikadun 37:ssä olevassa pianomyymälässä helmikuun 14 päivänä ollut tulipalo, joka tuotti vahinkoa	„	70,528: 76
Taivalsaaren kemiallisessa pesulaitoksessa heinäkuun 19 päivänä sattunut tulipalo, jonka tuottamat vahingot olivat	„	59,169: 59

Tulipaloissa, harjoituksissa ja matkalla tulipaloihin ei ole sattunut tapaturmia.

Palokunnan vuoden varrella kulkema matka on ollut:

Tulipalojen johdosta	543.7	kilometriä
Nokivalkeain johdosta	72.9	„
Muiden hälyytysten johdosta	<u>114.3</u>	„
	Yhteensä	730.9 kilometriä

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunuja käytettiin vuoden varrella kaikkiaan 1,245 kertaa, niistä 1,147 kertaa taudintapauksen ja 98 kertaa tapaturman johdosta. Edellisenä vuonna olivat vastaavat luvut 1,055, 985 ja 70.

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunut.

Eri kuukausien kesken ryhmittivät kuljetukset seuraavasti:

	Taudin- tapauksia.	Tapa- turmia.	Yhteensä.
Tammikuu	79	8	87
Helmikuu.....	88	10	98
Maaliskuu	107	8	115
Huhtikuu.....	111	9	120
Toukokuu	101	7	108
Kesäkuu	89	2	91
Heinäkuu.....	76	7	83
Elokuu	91	7	98
Syyskuu	92	5	97
Lokakuu	120	5	125
Marraskuu	89	18	107
Joulukuu	104	12	116
Yhteensä	1,147	98	1,245

Nämä kuljetukset ovat käsittäneet kaikkiaan 7,051.2 kilometrin matkan.

Palokuntaan kuului vuonna 1912 kaikkiaan 85 miestä, nimittäin: Palomiestistö ja sen jaotus.
Päällystöä: 1 palomestari (palopäällikkö) ja 1 alipalomestari; alipäällystöä: 2 ruiskumestaria, 1 ylikoneenkäyttäjä ja lennätinmekanikko sekä 7 kersanttia; miehistöä: 3 alikoneenkäyttäjää, 24 korpuraalia ja 46 konstaapelia.

Keskimääräinen palvelusaika oli joulukuun 31 päivänä 1912:

Palopäällystön	20 v. 9 kuuk. 12 päivää
Alipäällystön.....	21 „ — 15 „
Miehistön	3 „ — 6 „

Koko palokunnan keskimääräinen palvelusaika oli 5 vuotta 11 kuukautta ja 3 päivää.

Hevosia oli 21.

Palomiestistö oli jaettuna pääaseman ja neljän ala-aseman kesken seuraavasti:

A s e m a.	Päällystää.	Alipäällystää.	Miehistöä.	Yhteensä.	Hevosia.
Pääasema Korkeavuorenkadun varrella	2	6	50	58	15
Pohjoinen asema Vironkadun varrella	—	1	7	8	2
Kallion asema Itä Pappikadun varrella	—	1	8	9	2
Kampin asema Fredrikintorin varrella	—	1	4	5	1
Hermannin asema Itäisen vierotien varrella	—	1	4	5	1
Yhteensä	2	10	73	85	21

Palokalut ja varusteet.

Palokunnan pääasiallisimpina tulensammutusvälineinä olivat:

Sähköautomobiili	1	Hengenpelastuskojeita	6
Höyryruiskuja	3	Pelastusköysiä	40
Kaasuruiskuja	2	Sairaankuljetusvaunuja	2
Isonlaisia käsivoimaruiskuja	6	Pyöräpaareja	3
Sankoruiskuja	10	Pyörättömiä paareja	2
Kemiallisia sammutuskojeita	4	Savunsuistajia	2
Hydranttivaunuja	10	Happikoje	1
Kalu- ja miehistövaunuja	7	Sidetarvikelaatikkoja	2
Kalu- ja miehistörekiä	6	Vöitä karbinikoukkuineen	80
Vesirattaita	3	Kirveitä	90
Vesirekiä	4	Teräskankia	20
Vedenlämmityskojeita	3	Jäätuuria	4
Purjekankaisia vesiammeita	4	Sorkkarautoja	14
Purjekankaisia vesisankoja	44	Lapioita	25
Koneellisia palotikapuita	2	Suutinputkia	47
Hakatikapuita	18	Vesijohdonpäitä (pystyputkia)	19
Liitostikapuita	22	Haaraputkia	16
Asetetikapuita	5		
Hyppyypurjeita	4		

Letkuvarasto käsitti:

Kumitettua letkua	2,460 m.
Hamppu- tai pellavaletkua	2,910 „
Yhteensä	5,370 m.

Palolaitoksen kirjaanpantu irtaimisto jakautui seuraavain eräin Kaluston arvo.
kesken:

Tulensammutusvälineistö	Smk	86,638: —
Palolennätin	„	14,693: —
Hevoset	„	8,400: —
Tallikalusto ja silat	„	1,030: —
Työkalusto, työkalut ja työpajavarusteet	„	6,567: —
Kasarmin kalusto ja talouskalut	„	10,598: 50
Yhteensä Smk		127,926: 50

Vesisäiliö, joka on kahdella johdolla yhdistettynä kaupungin putkijohtoon, vetää 5,000 m³. Palovesijohdot ovat maanalaiset ja niitä on kaikkiaan 844. Katuihin sijoitettujen putkien suurin läpimitta on 812 ja vähin 102 mm. Putkiverkon keskiläpimitta on 258 mm. ja kuutiosisäilyys 5,634 m³. Vesipaine on putkissa alimpana sijaitsevilla kaduilla 4 ja korkeimmilla paikoilla 1.5 ilmakehää.

Vesijohto.

Hevosia oli 21, ja oli vanhin niistä 23 sekä nuorin 5 vuotias. Keski-ikä oli 13 vuotta ja keskimääräinen palvelusaika 8 1/2 vuotta.

Palokunnan
hevoset.

Hevoset ovat vuoden varrella olleet terveinä eikä mainittavaa tapaturmaa ole sattunut. — Päivittäiseen ruokintaan käytettiin 5 kg. heiniä ja 4 kg. kaurjoja.

Hevosten kengitys toimitetaan pääpaloasemalla ja sen suorittaa erään yksityisliikkeen lähettämä kengittäjä. Palokunnan sepät takovat kengät palokunnan omassa pajassa.

Ylläpitokustannuksia, lukuunotettuina kengitys, lääkkeet ja silojen korjaus, oli Smk 1: 46 hevosta kohti vuorokaudesa vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa Smk 1: 49. Ruokintakuluja on ollut Smk 1: 30 hevosta kohti vuorokaudessa. Tämä suotuisa tulos johtuu osittain siitä, että palokunnan käytettävänä on ollut oma heinäniitty, jonka tuotolla hevoset ruokittiin kesäkuukausina.

Palolennättimen hoitoa ja montteerausta on palolaitoksen henkilökunta toimittanut. Kaupungissa oli 66 palokaappia, niistä 9 yksityisten laitosten omistamia. Palolennätinverkko, jonka pituus on kaikkiaan noin 36 kilometriä ja jonka johdot ovat maanpäällisiä, on miltei kokonaan eristetystä Hackethal-langasta. Ilkivaltaisuu-desta on palokuntaa vuoden varrella hälyytetty 6 kertaa edellisen vuoden 8 kerran sijasta sekä palolennättimessä olleen vian takia 2 kertaa. Samoin kuin edellisenäkin vuonna on vuonna 1912 useampia tulipalonilmoituksia annettu puhelimitse (89) kuin palolennättimellä (59). Puhelinten luku kaupungissa oli joulukuun 31 päivänä 9,425.

Palolennätin.

Varamiehistö.

Varamiehistönä toimi Helsingin vapaaehtoinen palokunta, johon kuului noin 400 toimivaa jäsentä. Vapaaehtoinen palokunta on vuoden varrella ollut apuna sammuttamassa Taivalsaaren tulipaloa heinäkuun 19 päivänä.

Harjoitukset,
virantoimitus
y. m.

Harjoituksia on pidetty joka päivä, mikäli olot ovat sallineet. Harjoitukset ovat käsittäneet harjoittelua tulensammutus- ja hengenpelastusvälineillä, valjastusta ja liikkeellelähtöä, ohjeiden antamista, paikantuntemista kaupunginasemakaavan mukaan ja voimistelua. Lauantaita on käytetty huoneistojen ja palokaluhallien suursiivoukseen sekä kylpemiseen.

Palokunnan työpajoissa on toiminut 6 miestä, nimittäin yksi suutarina, kaksi puuseppänä ja kolme seppänä, viilaaajana ja sorvarina. Palokunnan työpajoissa on enimmäkseen suoritettu kunnan hallussa olevan palosammutusvälineistön uudistus- ja korjaustöitä, mutta lisäksi myös valmistettu erinäisiä uusia palokaluja, niinkuin muutamia liitos- ja hakatikapuiden panoksia, 2 pystyputkea, 6 haara-putkea, 17 suutinputkea ja 1 letkurattaat.

Samoin kuin edellisenäkin vuonna on palokunta hoitanut paloasemiin kuuluvain pihamaiden ja katuosain puhtaanapidon sekä toimittanut sairaankuljetusta kaupungissa.

Teattereissa ja kokoussaleissa on pidetty vartijoita näytäntöjen aikana seuraavasti:

Ruotsalaisessa teatterissa	2 miestä	296	kertaa
Suomalaisessa "	3 "	212	"
Venäläisessä "	2 "	96	"
Kaivopuiston kesäteatterissa.....	1 mies	87	"
Folkteaterissa ylioppilastalolla	1 "	86	"
Sirkuksessa	2 miestä	78	"
Seurahuoneella	1 mies	23	"
V. P. K:n talon juhlasalissa	1 "	2	"

Vartiovuorojen luku oli siten 1,774 edellisen vuoden 1,750 vuoron sijasta.

Lääkärin johtama samariittikurssi on tänäkin vuonna toimeenpantu miehistölle. Kurssiin otti osaa 20 miestä.

Miehistön täydentäminen ei ole kohdannut vaikeuksia, eikä vakanssipäiviä ole sattunut. Sitä vastoin eroaa täysinpalvellut miehistö tavallisesti kahden vuoden kuluttua sopimuksenmukaisen palvelusaikansa päätyttyä siirtyäkseen edullisempiin toimiin. Kertomusvuoden kuluessa erosi kaikkiaan 15 miestä, niistä 1 kuolemalla, 12 omasta pyynnöstään, 1 kivulloisuuden tähden ja 1 laiminlyöntien johdosta virassa.

Tunnustukseksi ja kehotukseksi hyvin suoritetusta työstä on palokunta vuoden varrella saanut kaupunkien yleiseltä paloapuyhtiöltä vastaanottaa 300 markkaa Elisabetinkadun 27 ullakolla tammiukuun 10 päivänä puhjenneen tulipalon sammuttamisesta ja vaakuutustariffiyhdistykseltä 100 markkaa Sörnäsiniemikkeellä sijaitsevan lautapihan tulipalon sammuttamisesta elokuun 10 päivänä. Näillä varoilla on ostettu kirjoja palokunnan kirjastoon, jossa nykyään on 1,101 nidettä.

Kilpailuja yleisessä urheilussa on tänäkin vuonna palomiehistölle toimeenpantu ja palkintoina jaettu arvoesineitä.

Palomiehistö on samoin kuin edellisenäkin vuonna saanut maksutta kylpeä ja maksutonta uinninopetusta Helsingin uimaseuran käytettävänä olleessa Ursinin kallon uimalaitoksessa.

Miehistölle on lomapäiväkirjan mukaan voitu suoda lomaa kullekin miehelle 75—85 tuntia kuukaudessa kesällä, jolloin ei ole tarvinnut toimittaa vartioimista teattereissa, sekä 65—70 tuntia muina aikoina vuodesta. Kesällä on sitä paitsi jokainen vähintään vuoden palveluksessa ollut mies saanut lomaa 7—10 vuorokautta sekä alipäällystö 14 vuorokautta.

Kesäkuun alussa Pietarissa pidetyn kansainvälisen palokuntakongressin johdosta kävi Helsingissä moniaita ulkomaalaisia palolaitosalan merkkimiehiä, joista erittäin mainittakoon palojohtaja Westphalen, Hampuri, palojohtaja Ruhstrat, Stettin, Tukholman palopäällikkö, kapteeni Svinhufvud, palojohtaja Flöter, Berlin-Schöneberg ja palojohtaja, t:ri Reddemann, Leipzig.

Ulkomaalaisten palokuntaupseerien käydessä kaupungin paloasemilla toimeenpantiin palokunnan näytäntöjä ja harjoituksia.

Helsingistä ja sen palokunnasta saamansa vaikutelmat on t:ri Reddemann sittemmin ilmituonut Leipzigissä ilmestyvän „Archiv für Feuerschutz“ nimisen aikakauslehden elokuun-numerossa. Tämä asiallinen ja suopeasävyinen kirjoitus päättyy seuraavaan lausuntoon:

Alles, was wir sahen, war stramm und gut ausgeführt. Die Mannschaften machten einen vorzüglichen Eindruck. Sie waren von ausgezeichneter Haltung und blickten frisch und froh in die Welt. Wir waren von dem Gesehenen sehr befriedigt. Und als dann im Namen der Besucher unser „Dienstältester“, Branddirektor Ruhstrat, Stettin, in einer markigen und packenden Ansprache den angetretenen Mannschaften unsere Anerkennung und Hochachtung vor ihren Leistungen und ihrem Auftreten ausdrückte, da sprach er uns allen aus dem Herzen. Hut ab vor der Helsingforscher Feuerwehr! Was wir sahen, war ganz ausgezeichnet.

Palokunnan terveydentila oli ylipäätään hyvä. Harjoituksissa ja palosammutusmatkoilla ei ole mainittavia tapaturmia sattunut.

Huomattavia vieraita.

Palokunnan terveydentila.

Sairaalassa hoidettiin 11 miestä kaikkiaan 260 vuorokautta ¹⁾. Potilaiden ryhmittäminen taudin laadun mukaan käy selville seuraavasta taulusta:

Taudin laatu.	Potilas- luku.	Sairaanhoito- päiviä.
Umpilisäkkeen tulehdus	1	5
Sukupuolitauti	1	8
Angina	2	10
Tuhkarokko	1	14
Kurkkumätä	1	18
Mahakatarri	1	18
Nivelleini	1	20
Polyyppejä nenässä	1	22
Vettä polviniveleessä	1	36
Keuhkotauti	1	109
Yhteensä	11	260

Palolaitoksen
menojen yhdis-
telmä.

Palolaitoksen 1912 vuoden menojen yhdistelmä:

	Määrärahat meno- säännön mukaan.		Menot.		Määräraho- ja säästy- nyt.	
Palkkaukset, vaatetus, ruoka y. m.	122,699	50	120,468	30	2,231	20
Palotalli	13,050	—	11,430	81	1,619	19
Lämmitys, valaistus, puhtaanapito, veden- kulutus	14,250	—	14,231	33	18	67
Palokalut ja kalusto	12,740	—	12,706	74	33	26
Sekalaista	3,980	—	3,978	26	1	74
Yhteensä Smk	166,719	50	162,815	44	3,904	06

¹⁾ Miehistöstä on vuoden varrella palokorpraali Karl Murberg kuollut palveltuaan palokunnassa kaikin puolin ansiokkaasti 12 vuotta ja 8 kuukautta.